

RINITA ALERGICĂ - ASPECTE EPIDEMIOLOGICE ȘI ETIOPATOGENICE SEMNIFICATIVE

CRISTIAN ILIE COSTESCU¹, MARIUS RUS²

^{1,2}Universitatea din Oradea

Cuvinte cheie: rinita alergică, vârsta

Rezumat: Rinita alergică poate fi cauzată de câteva tipuri de alergeni, precum polenul, mucegaiul, acarienii, praful, puful animalelor și gândacii. Reacțiile alergice au loc numai în cazul oamenilor care prezintă un "teren atopic" sensibilitate crescută sau susceptibilitate la alergeni. Încă nu se cunosc cauzele apariției terenului atopic și ale reacțiilor alergice. Majoritatea persoanelor care suferă de alergii au printre membrii familiei persoane care au alergii.

Keywords: allergic rhinitis, age

Abstract: Allergic rhinitis can be caused by several types of allergens such as pollen, mold, dust mites, dust, animal dander and cockroaches. Allergic reactions occur only if people have an "atopy", increased sensitivity or susceptibility to allergens. The causes of atopy and allergic reaction are not yet known. Most people who suffer from allergies have a family member who is allergic.

INTRODUCERE

Rinita alergică (adesea supranumită „febra fânului”) este o reacție exagerată a sistemului imunitar la particulele inspirate din aer.

În mod normal, sistemul imunitar protejează corpul împotriva virusurilor și a bacteriilor prin producerea de anticorpi care să lupte împotriva acestora.

În cazul rinitei alergice, sistemul imunitar începe să lupte împotriva substanțelor, care în mod normal nu sunt nocive, cum ar fi acarienii și polenul (alergeni), ca și când acestea ar începe să atace organismul.

Această reacție exagerată cauzează inflamație și simptome care afectează în principal nasul, dar și ochii, urechile, gâtul și gura. Este posibil ca organismul să nu aibă o reacție alergică din primul moment în care este inhalată o substanță alergenă precum polenul de iarbă. Cu toate acestea, data următoare în care are loc o inhalație de polen poate apărea o senzație de nas înfundat sau de respirație anevoioasă. Acestea apar ca răspuns al sistemului imunitar.(1,2)

Este posibil ca rinita să se fi instalată de mulți ani (rinita cronică). În acest timp, este posibilă diminuarea sensibilității la acești alergeni, iar reacția corpului la aceștia să nu mai fie la fel de severă. De asemenea, este posibilă dezvoltarea unor complicații precum sinuzita și infecțiile otice.

Rinita alergică este foarte asemănătoare cu un tip de astm cauzat de alergii (astm alergic).(3)

SCOP

Scopul studiului este de a identifica principalele aspecte epidemiologice în rinita alergică.

MATERIAL ȘI METODĂ DE LUCRU

1.1.Frecvența

Studiul are la bază o analiză prospectivă a unui lot de 427 de pacienți diagnosticați cu rinită alergică și internați, în perioada 01.09.2009 – 31.05.2012.

Pentru loturile la care s-a aplicat laserterapia studiul s-a desfășurat în Centrul Național de Acupunctură și Homeopatie București (loturile B și E) și în Institutul Național de Medicină Complementară și Alternativă al Ministerului Sănătății București (loturile A și C).

Tratamentul clasic efectuat lotului D a fost efectuat în cadrul Spitalului Universitar, unde din cei 139 de pacienți ai acestui lot au fost tratați 87 de pacienți, în Spitalul Colțea au fost tratați 38 de pacienți și în cadrul Policlinicii Elias - Secția O.R.L. (Medicină de Familie), au fost tratați 14 pacienți (tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1. Repartiția pacienților în funcție de unitatea medicală unde s-a efectuat tratamentul

Locul studiului	Nr. pacienți
Centrul Național de Acupunctură și Homeopatie București	lot B – 79
Institutul Național de Medicină Complementară și Alternativă al Ministerului Sănătății București	lot A – 68 lot C – 67
Spitalul Universitar	lot D – 87
Spitalul Colțea	lot D – 38
Policlinica Elias – Secția O.R.L.	lot D – 14
Total	427 pacienți

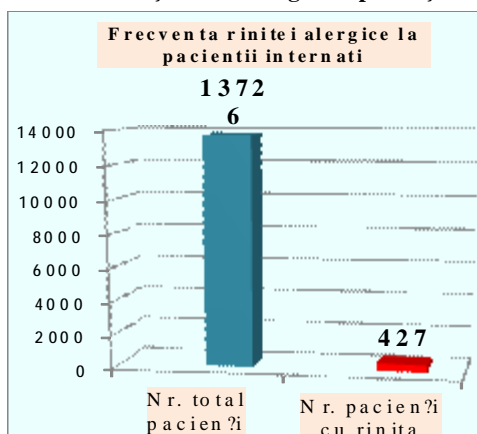
REZULTATE ȘI DISCUȚII

În intervalul mai sus menționat, adică 01.09.2009 – 31.05.2012, au fost internați în cele 5 centre un număr de 13726 de pacienți, din care 427 (3,1%) au fost diagnosticați cu rinită alergică sezonieră (figura nr. 1)

¹Autor corespondent: Costescu Cristian Ilie, Str. Sf. Apostol Andrei, Nr. 40, Bl. D 19-20, Ap. 60, Oradea, România, E-mail: kryssmd@yahoo.com, Tel:+40744 211772

Articol intrat în redacție în 14.11.2012 și acceptat spre publicare în 10.01.2013
ACTA MEDICA TRANSILVANICA Martie 2013;2(1):70-72

Figura nr. 1. Frecvența rinitei alergice la pacienții internați

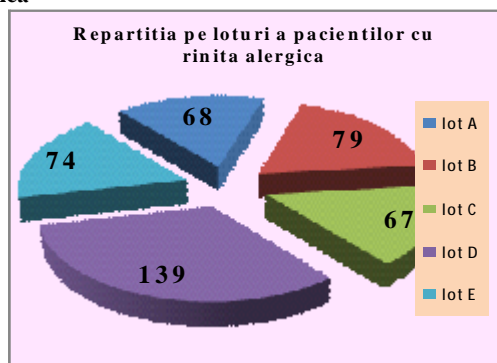

Criteriile în funcție de care pacienții au fost incluși în studiu au fost următoarele:

- pacienți cu rinite alergice sezoniere (perene) netratate;
 - pacienți cu rinite alergice în curs de tratament alopăt.
- Criteriile de excludere din studiu au fost următoarele:
- pacienți cu vârsta mai mică de 10 ani;
 - pacienți cu vârsta mai mare de 70 ani;
 - pacienți cu polipi nazali;
 - pacienți cu deviație de sept nazal;
 - pacienți cu rinită eozinofilică non-alergică;
 - pacienți cu hipertrofie adenoidiană;
 - pacienți cu rinite infecțioase;
 - pacienți cu rinite atrofice.

Cei 427 pacienți cu rinită alergică au fost împărțiți în cinci loturi de studiu nominalizate de la A la E, fiecare lot având un număr de pacienți în funcție de adresabilitatea acestora și de acordul de a participa la studiu (figura nr. 2).

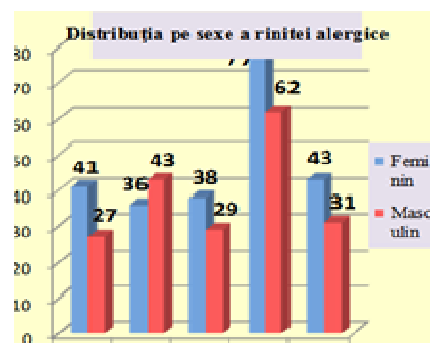
Figura nr. 2. Repartiția pe loturi a pacienților cu rinită alergică

1.2. Sexul

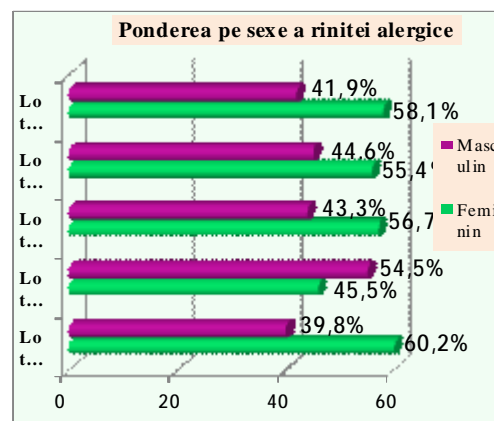
Repartiția pe sexe a rinitei alergice arată afectarea cu precădere a sexului feminin. Astfel, la lotul A se constată un număr de 41 de cazuri de rinită alergică la sexul feminin, ceea ce reprezintă un procent de 60,2% din numărul total de cazuri (68) din acest lot. La lotul C se observă un număr de 38 de cazuri la sexul feminin, reprezentând un procent de 56,7% din numărul total de cazuri (67) din acest lot. Lotul D are un număr de 77 de cazuri la sexul feminin, adică un procent de 55,4% din numărul total de cazuri (139) din acest lot, iar lotul E are, de asemenea, o predominanță a acestei afecțiuni tot la sexul feminin, constatându-se un număr de 43 de cazuri, ceea ce reprezintă un procent de 58,1% din numărul total de pacienți (74) din acest lot (figura nr. 3).

Figura nr. 3. Distribuția pe sexe a rinitei alergice

Lotul B este singurul la care se constată o excepție, la acest lot rinita alergică fiind predominantă la sexul masculin, unde se înregistrează un număr de 43 de cazuri și un procent de 54,5% din numărul total de pacienți ai acestui lot, față de 36 de cazuri la sexul feminin, ceea ce reprezintă un procent de 45,5% din numărul de cazuri din acest lot (figura nr. 4).

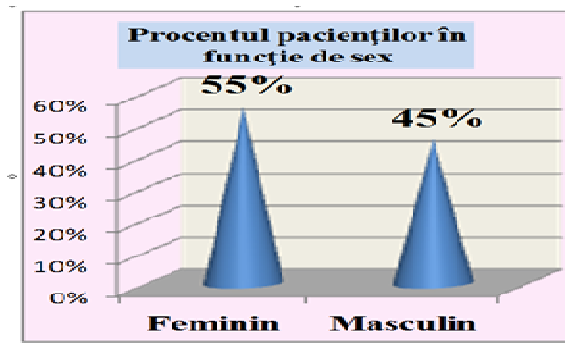
Figura nr. 4. Ponderea pe sexe a rinitei alergice

În ceea ce privește distribuția pe sexe a numărului total de pacienți (427) din cele cinci loturi, în tabelul 4 și fig. 5 se poate observa faptul că rinita alergică predomină la sexul feminin, unde se constată un număr de 235 pacienți, reprezentând un procent de 55%. La sexul masculin această afecțiune s-a constatat la un număr de 192 pacienți, adică un procent de 45% din numărul total de pacienți din cele cinci loturi (figura nr. 5).

Aceste date referitoare la afectarea cu precădere a sexului feminin sunt în concordanță cu datele din literatură.

Figura nr. 5. Procentul pacienților în funcție de sex

1.3. Vârsta

Repartiția rinitei alergice în funcție de grupele de vârstă este prezentată în tabelul 5 și fig. 6. Se poate observa faptul că la lotul B incidența cea mai mare este la grupa de vârstă 20 - 29 de ani, cu un număr de 19 pacienți și o pondere de 27,9% din numărul total de pacienți din acest lot (68 pacienți), urmată de grupa de vârstă cuprinsă 10 - 19 ani, cu un număr de 15 pacienți și o pondere de 22,1% din totalul pacienților acestui lot.

După vârsta de 30 de ani se constată o scădere a numărului pacienților care au această afecțiune, astfel că la grupa de vârstă 30-39 de ani ponderea rinitei alergice este de 27,9%, procent semnificativ scăzut, ajungându-se ca la grupa de vârstă 60 - 70 de ani ponderea să fie de 7,4%.

La lotul B se constată aproximativ aceleași rezultate ca și la lotul A, cu mențiunea că ponderea rinitei alergice este cu aproximativ 3% mai mare atât la grupa de vârstă 10 - 19 ani, cât și la grupa 20 - 29 ani.

La lotul C se observă faptul că grupa de vârstă 10-19 ani este cea mai bine reprezentată, cu un număr de 24 de pacienți și un procent de 35,8% din numărul total de pacienți din acest lot. Grupa de vârstă 20 - 29 de ani este reprezentată de un număr de 19 pacienți, ceea ce reprezintă un procent de 28,4% din totalul pacienților acestui lot.

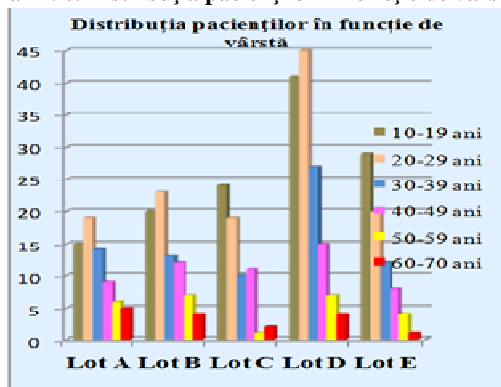
Aproximativ 1/3 din pacienții lotului este reprezentată de categoriile de vârstă 30-39 ani și 40-49 ani, în timp ce grupele de vârstă cuprinse între 50-59 de ani și 60-70 de ani au ponderea cea mai mică, de 1,5% (1 pacient) și, respectiv, 3% (2 pacienți) din numărul total de pacienți din acest lot.

Lotul D arată un procent mai mare al ponderei rinitei alergice la grupa de vârstă cuprinsă între 20 și 29 de ani, având un număr de 45 de pacienți, ceea ce reprezintă un procent de 32,4%, urmată de grupa de vârstă 10-19 ani, cu un număr de 41 de pacienți și o pondere de 29,5% din numărul total al pacienților acestui lot (139 pacienți). Începând cu categoria de vârstă 30-39 de ani, procentul pacienților cu rinită alergică este în scădere, de la 19,3% (27 pacienți) la 2,9% (4 pacienți) la categoria 60-70 de ani.

Rezultatele obținute la lotul E arată faptul că rinita alergică este mai frecventă la grupa de vârstă între 10 și 19 ani, unde se înregistrează un număr de 29 de pacienți și un procent de 39,1% din totalul pacienților acestui lot.

Pe locul al doilea este categoria 20-29 de ani, unde se constată un număr de 20 de pacienți, reprezentând un procent de 27% din numărul total al pacienților acestui lot, procent care este în scădere odată cu creșterea vârstei, ajungându-se ca la grupa de vârstă 60 - 70 de ani să se înregistreze un procent de 1,4% (1 pacient) (figura nr. 6).

Figura nr. 6. Distribuția pacienților în funcție de vârstă

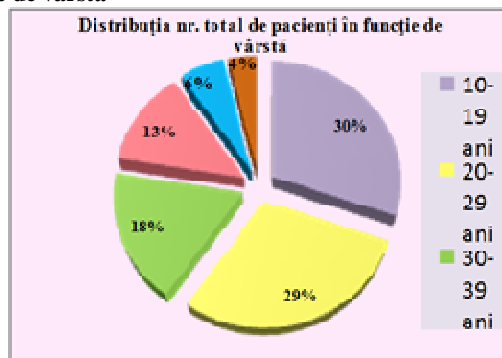

În ceea ce privește distribuția numărului total de pacienți (427 pacienți) din cele cinci loturi pe grupe de vârstă, se poate observa în tabelul 7 și figurile nr. 7, 8 faptul că grupa de vârstă 10 - 19 ani este cea mai bine reprezentată, cu un număr de 129 de pacienți și un procent de 30,2%. Cu o mică diferență față de grupa anterioară de vârstă, pe al doilea loc, se situează categoria de vârstă 20 - 29 de ani, unde s-au înregistrat 126 de cazuri de rinită alergică, având o pondere de 29,5%. La grupele de vârstă 30 - 39 de ani, precum și 40-49 de ani s-au constatat un număr de 76 și, respectiv, 55 de cazuri de rinită alergică, cu o pondere de 17,8%, respectiv 12,9% din numărul total de cazuri.

Din analiza datelor, rinita alergică pare a afecta mai puțin populația cu vârsta peste 50 de ani, deoarece la grupa de vârstă 50-59 de ani au fost înregistrate 25 de cazuri, ceea ce reprezintă un procent de 5,9% din totalul cazurilor de rinită alergică. Acest procent scade odată cu creșterea vârstei, astfel încât la pacienții cu vârsta cuprinsă între 60 și 70 de ani s-au constatat 16 cazuri, cu o pondere de 3,7%.

Conform datelor obținute, rinita alergică afectează cu precădere populația cu vârsta mai mică de 30 de ani, unde s-au înregistrat în total 255 pacienți, aceștia reprezentând un procent de 59,7% din numărul total de cazuri de rinită alergică (427 pacienți) (figura nr. 7).

Figura nr. 7. Distribuția numărului total de pacienți în funcție de vârstă

CONCLUZII

1. Rinita alergică este mai frecventă la sexul feminin.
2. Pacienții cu rinită alergică prezintă și antecedente de afecțiuni alergice.
3. Rinita alergică este mai frecventă la copil și la adultul tânăr.
4. Terapia medicamentoasă clasică are efecte mai reduse comparativ cu laser-terapia, în rinita alergică.
5. Remisia completă a simptomelor rinitei alergice post-laser-terapie este aproape dublă față de cea din terapia medicamentoasă.
6. La pacienții tratați medicamentos au existat mai multe cazuri fără efect terapeutic, comparativ cu cei tratați prin laser-terapie.

REFERINȚE

1. Neuman I, Finkelstein Y. Narrow-band red light phototherapy in perennial allergic rhinitis and nasal polyposis, *Ann Allergy Asthma Immunol.* 1997;78:399-406.
2. Haahtela T, Heiskala M, Suoniemi I. Allergic disorders and immediate skin test reactivity in Finnish adolescents. *Allergy.* 1980;35:433-41.
3. Malmberg H. Symptoms of chronic and allergic rhinitis and occurrence of nasal secretion granulocytes in university students, school children, and infants. *Allergy.* 1979;36:389-94.